

1. A világ teremtése.

Az eget, földet, napot, holdat és a csillagokat együtt *világnak* nevezzük.

A világot Isten teremtette. A teremtés munkája a bibliában, Mózes proféta könyvében, a következőleg van leírva:

Első nap teremtette Isten az eget és földet. *Második nap* teremtette a levegőt. *Harmadik nap* elválasztotta a szárazföldet a vizektől. *Negyedik nap* teremtette az égi testeket. (Nap, hold és csillagok.) *Ötödik nap* teremtette a vízben és levegőben élő állatokat. *Hatodik nap* a száraz földi oktalan állatokat és az *embert*.

Az embernek adott Isten *okos értelmet, szabad akaratot* és megáldotta *halhatatlan lélekkel*. Ezekkel a tehetségekkel, a föld többi teremtményeitől megkülönböztette az embert.

A *hetedik* napot Isten a nyugalom napjának szentelte, e napon nem teremtett semmit.

Tanulság. Isten teremtett mindent e világra, ezért nevezzük őt *teremtő Istenünknek*.

Okos értelmünket és lelkünket hasznos ismeretek szerzése és tanulás által neveljük, mert csak így vagyunk méltók az „*ember*” nevezetre.

A hetedik napot — a vasárnapot — szenteljük Isten nevének tiszteletére. Menjünk szorgalmasan templomba és imádkozzunk.

2. Az első pár ember története.

Kezdetben Isten egy pár embert teremtett, egy férfit és egy nőt. A férfit *Ádám*-nak, a nőt *Évá*-nak hívták. Lakóhelyül Isten a föld legtermékenyebb és legszebb részét, az *Éden*, vagy paradicsom kertet adta nekik. Ebben boldogan és elégedetten élhettek volna mindvégig, mert itt minden megtermett, amire szükségük volt. De nem tartott sokáig a paradicsomi boldog állapotjuk.

Isten parancsolta volt nekik, hogy a kert közepén van egy fa, annak gyümölcséből ne egyenek, mert ha esznek, megbünteti őket. Egy darab ideig megtartották Isten parancsát, de később a *kivánság* arra vezette őket, hogy ettek a tiltottfa gyümölcséből. Ekkor mindketten érezték, hogy bűnt követtek el azzal, hogy nem tartották meg az Isten parancsolatját. Ezért félelmükben elbujtak a kert sűrű fáinak közé, azt hitték, hogy Isten ott nem látja őket. De az Isten mindent lát. Látta Ádámot és Évát is és tudta, hogy vétettek parancsa ellen, ezért azzal büntette meg őket, hogy kiküldte a paradicsom kertből, ezt mondván nekik: „*Mivel nem tartottátok meg az én parancsomat, fáradságos munkával fogjátok élelmeteket megkeresni*“.

Azonban Isten végképpen akkor sem hagyta el az első pár embert, adott nekik gyermekeket. Ezeknek nevei: Kain, Ábel és Sét.

Tanulság. Sorsunkkal elégedjünk meg.

Nem teljesülhet minden kivánságunk.

Isten parancsai ellen ne vétsünk, mert reánk is büntetés vár.

3. A vízözön.

Az első pár embertől idővel megsaporodott és megsokasodott az emberiség a földön. De a nagyobb rész hálátlan és bűnös lett Istennel szemben. Elfelejtkeztek Istenről, ki minden jóval megáldotta. Nem őt tisztelték, hanem bálványokat faragtak kőből vagy fából ember vagy állat alakjára és azokat imádták. Az ilyen népeket *bálványimádóknak* nevezték.

Azokat a kegyes életű embereket, akik megmaradtak az Isten imádása mellett, *pátriárkáknak* nevezték.

Ilyen kegyes életű, istenfélő ember volt abban az időben *Noé*.

Midőn az Isten látta az emberek gonoszságát és hálátlanságát, megbánta, hogy embert teremtett a földre. Elhatározta, hogy vízözön által elpusztítja az emberiséget a földről.

De nem akarta, hogy a gonoszokkal a kegyes életű *Noé* is elpusztuljon, azért megparancsolta neki, hogy építsen egy nagy *bárkát*, melyben ő családjával és mindenféle állatból egy pár férjen el. Továbbá családjának és az állatoknak szükséges élelem is.

Százhusz esztendő adott Isten *Noénak* a bárka elkészítésére azért, hogy hátha ez idő alatt az emberek megjavulnak és az Isten imádásához térnek. De az emberek nem javultak meg ez idő alatt sem.

Midőn tehát *Noé* elkészült a bárka építésével, beköltözött abba családjával és az állatokkal.

Ekkor elkezdett esni az eső. Negyven nap és negyven éjjel esett. Akkora víz lett, hogy a földről ember, állat, növény elpusztult. Csak a bárka lebegett a víz tetején.

Mikor az eső megszűnt, Isten szelet bocsátott a földre és a víz apadni kezdett. A bárka az Ararát hegyen megállott. Noé kibocsátott egy galambot, de az nemsokára visszatért, mert még a földön nem talált száraz helyet. Később kibocsátotta megint ugyanazt a galambot és az többé nem tért vissza, mert már a földön táplálékát megszerezte.

Ezután Noé is kijött a bárkából. Az akkori szokás szerint oltárt épített és azon áldozatot égett meg az Isten tiszteletére, hálát adott, hogy őt és családját megmentette.

Ekkor adta Isten a szivárványt az ég felhőire, annak jeléül, hogy az emberrel *megbékül* és többet vízözönt nem bocsát a földre.

Tanulság. Isten a jókat megjutalmazza, a gonoszokat megbünteti. Ezért hisszük, hogy az Isten *igazságos*.

Isten türelmesen várja az embereknek a rossz útról való megtérését, ezért hisszük, hogy az Isten *hosszútűrő*.

4. Bábel tornya.

Noé maradékai, a vízözön után annyira megsaporodtak, hogy a tartomány (Mezopotámia), melyben laktak, már nem termett annyi gabonát, mely az összes népet eltarthatta volna. Nem volt

elég a legelő terület sem az állatok számára. Ezért elhatározták, hogy külön válnak egymástól.

Lakatlan, használatlan föld és legelőterület volt elég abban az időben.

Mielőtt külön váltak volna egymástól, megegyeztek abban, hogy ezzel maguknak hirnevet, dicsőséget szerezzenek. Azt akarták ezzel elérni, hogy akik látni fogják azt a magas tornyot, mondják el mindig: a Noé maradékai építették azt.

Tehát a hiu *nagyravágyás* vezette őket, azért akartak égisz érő tornyot építeni.

Hozzá is fogtak a munkához, de nem végezheték el, mert Isten összezavará beszédjüket, úgy, hogy nem értették meg egymást. Abban megegyeztek, hogy torony legyen és az égisz érjen, de munkaközben egyenetlenség, zavar támadt köztük, az egyik része így akarta, a másik része másképpen akarta s miután megegyezni nem tudtak, félbe kellett hagyni az építést és eloszlottak a föld különböző tájaira. Egyik rész ment keletre, a másik rész nyugatra.

A félbenmaradt tornyot elnevezték *Bábel*, vagyis *zürzavar* tornyának. Sok időn keresztül hirdette az embereknek azt az igazságot, hogy Isten a nagyravágyókat megalázza.

Tanulság. Az egyetnemértés ma is iskolai, családi, községi és egyházi dolgokban bábeli zürzavart, egyenetlenséget okoz.

5. Ábrahám története.

Ábrahám Kaldeában lakott. Isten azt parancsolta neki, hogy költözzék *Kánaánba*, mert ezt a gazdag, termékeny földet neki és maradékainak adja. Azt is megígérte Isten Ábrahámnak, hogy a zsidó nemzet az ő családjából fog elszaporodni. Ábrahám örvendett Isten ígéretének. Még nagyobb lett öröme, midőn Isten késő vénségében egy fiúgyermekkel áldotta meg, kit *Izsáknak* neveztek el.

Ábrahám bálványimádó népek között lakott, de ő azért megmaradt Isten imádása mellett. Mégis az Isten próbára tette Ábrahám engedelmességét. Ugyanis azt kívánta tőle, hogy egyetlen gyermekét, Izsákot, áldozza meg égő áldozattal, a Mória hegyén.

Ábrahám kész volt engedelmeskedni Isten parancsának.

Sajnálta egyetlen gyermekét, de azért elindult vele a Mória hegyére. Útközben a kis Izsák így szólott apjához: „Apám, hol van az állat, amit Istennek akarunk áldozni?” Az apa így válaszolt: „Hagyd el fiam, az Isten gondot visel.” Amint a hegyre érkeztek, ott Ábrahám oltárt készített és már éppen fel akarta áldozni gyermekét, midőn hallotta az Úrnak szavát: „*Ne nyújtsd ki a te kezedet a gyermekekre, mert most már tudom, hogy istenfélő engedelmes vagy.*”

Ábrahám örvendett, hogy gyermeke megmenekült s midőn hátratekintett, a bokorban egy juhot látott és azt áldozta fel hálából Istennek.

Ekkor Isten azt az ígéretet tette Ábrahámnak: „*Úgy meg sokasítom a maradékaidat, mint az égnek a csillagait és a tenger fűvénnyét.*”

Izsák mikor felnőtt, nőül vette Kaldeából Rebekát: Két fiúgyermekök született: Ézsau és Jákób.

Tanulság. Isten sokszor próbára teszi az embereket, de a kik engedelmeskednek parancsának és bíznak benne, azokat megtartja. Ezért mondja a 125-ik zsoltárunk:

A kik bíznak az Úr Istenben
Nagy hiedelemmel,
Azok nem vesznek el
Semminemű veszedelemben.

6. Jákób bujdosása.

Jákób testvére ellen bűnt követett azzal, hogy el akarta venni, hamis úton, annak vagyonát.

Jákób ezért testvére haragja elől el kellett menekülnön. Búsan hagyta el a szülői hajlékot. Mezopotámiába igyekezett, anyja testvéréhez, Lábánhoz.

Aggodalmát és bánatát növelte az a gondolat is, hogy az Isten, kit a szülői házban tanult meg imádni, ott idegen földön nincs vele. Mert abban az időben azt hitték az emberek, hogy minden vidéknek vagy országnak más-más Istene van, aki csak azon az egy helyen lakozik.

Bujdosása közben útja a Hárán pusztáján vezetett keresztül. Egy este fáradtan feküdt le a pusztában. Egy követ tett a feje alá párnának. Elaludt. Álmodt látott:

Egy lajtorja volt a földön felállítva, melynek teteje az eget érte s az Istennek angyalai fel s alá járnak azon. És hallotta az Úrnak szavát: „*Ime én te veled vagyok, hogy megőrizzelek téged, valahová menendesz*“.

Jákób fölébredve álmából monda: *Bizonyára az Úr van e helyen és én nem tudtam.* Reggel felkelt és a követ, mely a feje alatt volt, leöntötte olajjal és az Úrnak áldozta. Annak a helynek *Béthel* nevet adott, ami azt jelenti *Isten háza*.

Ezután megvigasztalódva és megnyugodva folytatta útját tovább és Isten elvezérelte Mezopotámiába, honnan 20 év múlva megvagyonsodva, gazdagon tért vissza Kanaánba és kibékült testvérével, Ézsauval, ki megbocsátott testvérének.

Tanulság. Isten jelenléte nincs helyhez kötve, mindenütt jelen van.

Ha hibáink megbocsátásával közeledünk Istenhez, szeretettel fogad és hallani fogjuk lelkünkben biztatószavát:

„*Ime én te veled vagyok.*“

A szenvedett sérelmeket megbocsátani tudni a legszébb erény.

7. József története.

Jákóbot Isten tizenkét fiúgyermekkel áldotta meg. A tizenkét fiú közül engedelmességükért leginkább szerette a két legkisebbet, Józsefet és Beniámint. Ezért a többi testvérek irigykedtek és haragudtak különösen Józsefere.

Egyszer Józsefet ifjú korában elküldötte az apja, hogy nézze meg, vajjon bátyjai jó helyen legeltetik-e a juhokat? Midőn odaérkezett hozzájuk, bátyjai megfogták, felső ruháit lehúzták róla, előbb egy kiszáradt kútba vetették, de abból csakhamar kihúzták és egy arra menő kereskedőnek eladták. Ruháit egy leölt kis báránynak vérével bevérezték és otthon atyjuknak azt mondták, hogy a vadállatok széjjeltépték. Jákób keservesen megsiratta kedves fiát.

Józsefet a kereskedők Egyiptomba vitték s ott ismét eladták. Így jutott a király testőrei kapitányához, *Potifárhoz*.

Fájt, hogy szülőit ott kellett hagyja, de testvérei rossz bánásmódja mellett is bizott Istenben, és jó magaviseletűnek maradt. Ezzel a jó magaviseletével megnyerte gazdája szeretetét. Azonban Potifárnak a felesége igazságtalanul bevádolta urának s ez börtönbe záratta.

A börtönből csak akkor szabadult meg, midőn az egyiptomi királynak (Faraónak) a következő álomlátását megmagyarázta.

A király azt álmodta, hogy a Nilus folyó partján sétál és a vízből kijött hét kövér tehén s nyomban utána hét sovány tehén, ez a hét

sovány tehén elnyelte a hét kövér tehenet; majd ismét azt álmodta, hogy egy búzaszáron hét telefejú kalász nőtt, egy másik búzaszáron hét üresfejű búzakaralász, és az üresfejű kalász elnyelte a hét telefejűt.

József a király álmát így magyarázta meg: A hét kövér tehén és a hét telefejú búzakaralász hét termékeny bő esztendő, a hét sovány tehén és a hét üresfejű kalász hét terméketlen, szűk esztendőt jelent. Ekkor nagy éhség lesz Egyiptom földén. Azt tanácsolta a királynak, hogy a hét bő esztendő felesleges terméséből tétessen félre a hét szűk esztendőre, hogy a nép éhen el ne pusztuljon.

A királynak a József álommagyarázása annyira tetszett, hogy jutalmul Józsefet kinevezte az ország kormányzójává és őt bizta meg a hét bő esztendő felesleges termésének összegyűjtésével.

Midőn aztán a hét szűk esztendő bekövetkezett, a nép ott gabonát kapott. De nemcsak Egyiptomban, hanem Kanaán földjén is nagy éhség volt. Jákób fiai is Egyiptomba kellett menjenek gabonáért. József megismertette magát testvéreivel, így szólt hozzájuk: „Én vagyok az a testvéretek, akit eladtatok, de látjátok Isten nem hagyott el.”

Testvérei megijedtek, hogy most megbünteti majd őket. De József megbocsátott nekik és hogy jobban gondoskodhassék róluk, atyját és testvéreit Kanaánból a termékeny Egyiptomba költöztette le.

Tanulság. Aki minden helyzetében szelid, jó magaviseletű és Istenben bizó, Isten nehéz sorsában sem hagyja el, megsegíti.

Az irigy roszakaratnak nem enged Isten győzelmet.
A bőségben gondoljunk mindig szűkségre.

8. Mózes születése és neveltetése.

Amíg József élt és kormányzó volt Egyiptomban, addig a zsidóknak ott jó helyzetük volt. De József halála után rosszra fordult sorsuk.

A zsidók nagyon elszaporodtak. Az egyiptomi nép és Faraó király is attól félt, hogy ez az elszaporodott nép idővel még az országot is elfoglalja. Hogy ezt megakadályozzák, a zsidókat a legnehezebb föld- és kőmunkára alkalmazták, azt gondolták, hogy a nehéz munkától sokan elfognak pusztulni. De nem pusztultak el. Ekkor Faraó azt parancsolta, hogy minden újszülött zsidó fiúgyermeket vessenek a folyóba.

Egy zsidó asszony újszülött kis fiúgyermekét három hónapos koráig rejtegette, de tovább már nem titkolhatta, mert félt, hogy megtalálják, őt megbüntetik és a gyermekét megölik. Ezért elvitte gyermekét a folyóvíz partjára, ott gyékénykosarat font, a kis gyermeket bele tette és a folyóvíz szélén levő sás közé elrejtette. A király leánya arra a helyre ment fürödni s megtalálta a kis gyermeket. Hazavitte a királyi palotába, egy asszonyt kerestetett, ki dajkálja s erre éppen a kisgyermek édesanyja ajánlkozott.

A kis gyermeknek *Mózes* nevet adtak, mely azt jelenti *vízből kivett*.

Mózes okos és értelmes gyermek volt. Ifjú korában megtudta, hogy ő is zsidó szülők gyermeke. Midőn látta, hogy a zsidókkal milyen rosszul bánnak, ütik, verik, kinozzák, védelmükre kelt. Ezért a király megharagudott Mózesre és meg akarta büntetni. De Mózes, a király haragja és büntetése elől elmenekült Midián földére.

Tanulság. A népek és nemzetek között a jó egyetértés a legszebb. Ha egyik a másikra irigykedik, féltékenykedik, ez sok szenvedésnek, nyomornak lesz okozója.

Az édesanyai szeretet, minden áldozatra kész.

Az ártatlan kis gyermekeket szeretni, megmenteni mindenkinek kötelessége.

Embertársaink rossz helyzetén segíteni, védelmükre kelni emberi kötelesség.

9. Mózes elhivatása.

Mózes, Midián tartományában, feleségül vette Jetró pap leányát, Cipporát.

Abban az időben leginkább állattenyésztéssel és pásztorsággal foglalkoztak az emberek. Jetró papnak is számos juhnyája volt, melyet leányai legeltettek. Mózesből is pásztor lett.

Egy alkalommal a *Hóreb* hegyénél legeltette a nyáját, egyszer csak tűz lángja csapott fel egy csipkebokor közepéből. Mózes odaszaladt, hogy nézze meg. Ekkor e szavakat hallotta: „*Ne jöjj*

ide közel, a hely melyen állasz szentföld. Elküldelek téged Faraóhoz és kihozod az én népemet Egyiptomból. Áron, a te atyádfia, segítségül lesz neked.“

Mózes visszament Egyiptomba. Találkozott Áronnal és hirül adták a zsidó népnek a közelgő szabadulást.

Mózes és Áron elmentek Faraó eleibe és így szóltak: *Minket az Úr küldött, hogy bocsásd el a zsidó népet, hogy ünnepet üljenek Istennek a pusztában.* A kevély és büszke Faraó elbizakodva így felelt: „*Kicsoda az Úr, hogy szavára hallgassak? Nem ismerem az Urat és nem is bocsátom el a népet.*“

Ekkor Isten súlyos csapásokat bocsátott Egyiptom földjére. E csapások az Egyiptomban lakó zsidókat nem találták. Ebből az Egyiptomiak azt gondolták, hogy a zsidók az okozói e pusztító csapásoknak,*) ők maguk kérték Faraót, hogy küldje ki a zsidókat az országból.

*) E csapások egyiptomi tíz csapás néven van meg a bibliában.

Elsőbben a vizek vérré változnak,
Undok békák után tetvek származának.
Negyedszer ártalmas férgek jöttek elé.
Azután marhavész dula mindenfelé.
Még hólyagos fekély, tűz- s kőeső jöve,
A sáskák serege mindent felemészte.
Majd roppant sötétség ereszkedik alá,
Hogy e miatt egyik a mást nem láthatá.
A tizedik csapás volt a legrettentőbb,
Mert meghala ebben minden első szülött.

Mózes és Áron összegyűjtötték a népet és kivezettek az országból a Verestengeren át a pusztába.

Faraó király azonban megbánta, hogy a zsidókat elküldötte, mert nem volt, aki a nehéz munkákat végezze. Katonákat küldött a nép visszahozására, de ezek, midőn a tengeren át akartak menni, a hullámokban elpusztultak.

Tanulság. Isten a nyomorban szenvedő népnek küld mindig szabadítót és segítséget.

Az elbizakodott kevélyeket Isten megalázza.

A dolgozó munkásokat jó bánásmóddal becsüljük meg.

10. A tíz parancsolat.

Mózes és Áron a népet a Sinai pusztába vezették. Itt maradtak negyven évig. Ez idő alatt Mózes leszoktatta a népet a bálvány imadásáról és megtanította nekik az egy Isten (Jehova) imadását. Isten parancsából kiadta a népnek a sinai hegyről a tízparancsolatot.

I. *Első parancsolat.* Én vagyok a te Urad Istened, ki tégedet kihoztalak Egyiptomnak földéről, szolgálatnak házából.

II. *Második parancsolat.* Ne csinálj magadnak faragott képet, se semmi hasonlóságot annak formájára, ki fenn van az égben, az ég alatt a földön. Csak az Istent tiszteld és imádd.

III. *Harmadik parancsolat.* A te Uradnak Istenednek nevét *hiába* fel ne vedd, mert az Isten nem hagyja büntetés nélkül, aki az ő nevét *hiába* felveszi.

IV. *Negyedik parancsolat.* A szombat napot megszenteljed. Hat napon át munkálkodjál és végezd el minden dolgodat; de a hetedik napon a te Uradnak Istenednek szombatja van, ne tégy akkor semmi dolgot se temagad, se fiad, se leányod, se szolgád, se szolgáló leányod, se barmod, mert az Isten megáldotta a hetedik napot és megszentelte azt.

V. *Ötödik parancsolat.* Tiszteld atyádat és anyádat, hogy hosszú ideig élj e földön s jól legyen dolgod.

VI. *Hatodik parancsolat.* Ne ölj.

VII. *Hetedik parancsolat.* Ne paráználkodjál.

VIII. *Nyolcadik parancsolat.* Ne lopj.

IX. *Kilencedik parancsolat.* Ne tégy a te felebarátod ellen hamis tanubizonyságot.

X. *Tizedik parancsolat.* Ne kivánd a te felebarátodnak házáat, se semmi vagyonát.

A tíz parancsolatot két kőtáblára karcolták, vagy vésték rá s ennek számára készítettek egy ládát, melyet *frigy* (szövetség) *ládának* neveztek és a *szent sátorba* helyezték el.

Tanulság. A tíz parancsolatból megtanuljuk:

1. Isten egyedül a hatalmas szabadító.
2. Istenen kívül sem képeket, sem szobrokat tisztelni vagy imádni nem szabad.
3. Isten nevét hiába veszi fel, a ki káromolja, vagy oknélküli esküdözésekre, bizonykodásra használja.
4. Az Isten tiszteletére rendelt hetedik napot ünnepeljük meg. Ne dolgozzunk e napon semmi fárasztó testi munkát. Szenteljük ezt lelkünk javára az Isten házában.
5. Szülőinket szeressük azzal, hogy engedelmes, szófogadó gyermekek legyünk.
6. Embertársaink megölésétől őrizzük meg.
7. Sem testünket, sem lelkünket csúf bűnök által be ne szennyezzük.
8. Másoktól semmit erőszakkal vagy titokban el ne vegyünk.
9. Másokról semmi olyant ne mondjunk, a mit nem hallottunk vagy nem láttunk, mert ez *hamis tanubizonyosság*.
10. Ne irigykedjünk mások vagyonára és ne kívánjuk azt. Ne gondoljuk, hogy csak a gazdagság boldogít.

A három első parancsolat (I—III.) *Isten iránti kötelességeinket*, a negyedik önmagunk iránti kötelességeinket magában. A másik hat (V—X.) *az emberek iránti kötelességeinket* tartalmazza.

11. Az ígéret földén.

A pusztán való hosszas vándorlás után, a zsidó nép eljutott az ígéret földjének — Kanaánnak — határához.

Mózes ekkor kiválasztott a nép közül tizenkét férfit, hogy menjenek be Kanaán földjére s kémleljék ki, vagyis vizsgálják meg, hogy jó termőföldje van-e, terem-e sok gyümölcs, van-e jó víz?

A kémek el is mentek, teljesítették megbízatásukat, hoztak a földből, vízből és gyümölcsből. A monda szerint akkora gerezd szőlőt hoztak, hogy rudra kötve két ember a vállán alig bírta. Elmondották, hogy Kanaán földje tejjel, mézzel folyó áldott hely, vagyis jó bőven terem minden, csak egy baj van: óriás termetű népek lakják, akikkel nehéz lesz megküzdeni.

Erre a hirre a gyávábbak és félénkebbek megijedtek. A bátrabbak — köztük főleg Jozsué és Káleb — biztatták, hogy ne féljenek, mert Isten nem hagyja el, megsegíti őket, de hiábavaló volt a biztatás, mert a gyáva és félénk nép kezdett zugolódni Mózes és Áron ellen, hogy miért hozták ki őket Egyiptomból annyi sanyarúság és nyomorúság elszenvetésére!

Isten a zugolódó és gyáva népet még negyven esztendei pusztai bujdosással büntette azért, hogy ez idő alatt a gyáva, félénk idősebb férfiak és nők haljanak meg és egy új és bátrabb nemzedék foglalja el Kanaán földjét. E büntetés alól Jozsué és Káleb fel voltak mentve, mert ők kezdetől fogva biztak Isten segédelmében.

A negyven esztendei idő alatt Áron meghalt. Mózes is nagyon megöregedett és elgyengült. Érezte, hogy már nem vezetheti be népét és előtük Jozsuét rendelte vezérnek.

Ezután felment Mózes a *Nébó* hegyére, honnan beláthatott az ígéret földjére és monda neki az Úr: „*Megengedem, hogy szemeiddel lásd, de oda be nem mégy.*“ És meghalt ott százhusz éves korában. A zsidó nép megsiratta és meggyászolta szabadító nagy vezérét.

Jozsué a népet átvezette a Jordán folyón az ígéret földjére s ezt, az ott lakó népektől hosszas küzdelem után, elfoglalta. Ekkor Jozsué felosztotta a földet a *tizenkét* törzs közt. A Lévi törzsnek nem adott földet, hanem a városokba telepítette le őket és kötelességük volt a népet vallási törvényekre tanítani. E munkájukért minden család évi termésének tizedrészét fizetésül adta a Lévi törzsből való tanítóknak. Ők teljesítették a papi szolgálatot is.

Jozsué azalatt, míg az új hazában elrendezte a népet, igen megöregedett, Összehivatta népét és így szólott hozzájuk: „*Én megvénültem és megöregedtem. Láttatok minden dolgot amit Isten ti veletek és ti érettetek cselekedett. Azért imádjátok és tiszteljétek az Istent. Én és az én házam népe az Úrnak szolgálunk.*“

És monda a nép is Jozsuénak: *Az Úrnak, a mi Istenünknek szolgálunk és az ő szavára hallgatunk.*

Jozsué ezután nemsokára meghalt.

Tanulság. Az Istenfélelem a nép vezetőinek legnagyobb erőssége.

A zsidó nép vezérei Istenben bíztak népünknek is ezt hagyták örökségül.

12. A birák.

Jozsué halála után a zsidók nem akartak többet háborút folytatni, hanem békességben élni. Ezért nem vezéreket, hanem *birákat* választottak maguknak, kiknek az volt a kötelességük, hogy a nép között a rendet fenntartsák és ügyes-bajos dolgaikban ítéletet mondjanak. Ilyen birái voltak: *Jefte, Gedeon, Debora, Éli* és *Sámuel*.

A zsidó nép elfeledkezett a Jozsué előtt tett ígéretéről, hogy csak az Istennek fog szolgálni. Eltávoztak az Isten parancsától, bálványokat imádtak s emiatt *egyenetlenség, viszály* támadt közöttük. Ezt észrevették a zsidóország (Kanaán) körül lakó szomszédos népek az *ammoniták, midiniták* és *filiszteusok* s mindegyre betörték országukba és a zsidó népet fogságra vetették.

Midőn Gedeon volt a birájuk, éppen a midiniták fogságában voltak a zsidók. *Gedeon* Isten parancsára sereget gyűjtött és megszabadította a népet.

Ekkor a zsidó nép hálából így szólt Gedeonhoz: *Uralkodjál felettünk te és a te fiad, mert megszabadítottál a midiniták kezéből. De Gedeon monda nekik: Én nem uralkodom felettetek, sem az én fiam nem fog uralkodni rajtatok. Hanem az Isten uralkodik ti felettetek.*

A nép belátta, hogy Istennek köszönheti megszabadulását, visszatért ismét az Isten imádásához.

Tanulság. A békességben való munka a népnek legszébb foglalkozása.

Békességes munka csak úgy lehet, ha Isten parancsa szerint egymással is békességben élünk.

Isten hatalmas uralkodója, minden benne bizó népnek.

13. A szenvedő Jób.

Élt Uz földjén egy istenfélő jámbor ember, úgy hívták, Jób. Isten meg is áldotta javaival. Abban az időben a leggazdagabb emberek sorába tartozott.

Azonban próbára tette az Isten, hogy megmarad-e istenfélő jámbor embernek akkor is, ha nyomorúságot bocsát reá?

Egyszer hirül hozták Jóbnak, hogy állatainak egy részét az ellenség elhajtotta, a másik részét a villám agyonsújtotta. Ugyanakkor egy másik ember arról tudatta, hogy egy beomlott ház mind a két gyermekét maga alá temette.

Jób, az akkori szokás szerint, a gyásznak és szomorúságnak külső jeléül, megszagatá ruháit, megnyirató fejét és így szólott: „Az Úr adta, az Úr el is vette, áldott legyen szent neve érette.” Tehát szitkozódás vagy zúgolódás nem jött ajkaira Isten ellen.

Később maga Jób is nehéz betegségbe esett. Sebek borították el az egész testét s nagy kínjai voltak. Felesége így szólott hozzá: Mit ér minden jámborságod és istenfélelmed? Pártolj el Istentől és halj meg. De Jób így válaszolt fele-

ségének: *Ha a jót elvettük az Istentől, vajjon a nyomorúságot nem kell-e elszenvednünk?*

Barátai értesültek Jób nagy szenvedéseiről, hozzá mentek és vigasztalták. Egyik barátja, Elihu, megmagyarázta neki, hogy Isten *mindenható*, mi nem értjük az ő bölcsességét. Próbára teszi az embert, de ha hű marad, megjutalmazza.

Jób megvigasztalódott. Isten meggyógyította. Újból megáldotta gyermekekkel és kétszer annyi vagyonnal, mint amennyi betegsége előtt volt.

Tanulság. A betegséget, megpróbáltatásokat békesszívvel viseljük, mert Isten nem hagyja el a benne bizókat. Ezért énekeljük egyik szép zsoltárunkban:

Mindennemü szükségünkben,
Reménységünk csak az Isten.

14. Éli és Sámuel.

Éli a zsidók főpapja volt. Ő végezte a templomi legfőbb vallásos szertartásokat. Továbbá felügyelt arra is, hogy a többi papok is pontosan végezzék kötelességeiket.

Nemcsak főpap, hanem bíró is volt.

Két fia volt, Hofni és Fineás. Kis korukban az apjuk elkényeztette, sok mindent megengedett, amit nem kellett volna, emiatt aztán szófogadatlán, rossz gyermekek voltak. A szegény és nyomorék embereket kicsufolták. Nagyobb korukban még azt a bűnt is elkövették, hogy a templo-

mot, Isten házát, rossz magaviseletükkel megcsufolták. Mindenki kerülte a két rossz magaviseletű ifjút.

Isten meg is büntette őket, mert egy ütközetben mind a kettő elesett. Atyjuk is csakhamar meghalt.

Halála után *Sámuel* lett a főpap. Már kisgyermek korától a papi-templomi szolgálatban nőtt fel.

Mindjárt főpapsága kezdetén a filiszteusok megtámadták a zsidókat. *Sámuel* így szólt a néphez: Ha teljes szívből megtértek az Úrhoz és kidobjátok magatok közül az idegen Isteneiket, akkor megszabadít a filiszteusok kezéből. A nép engedelmeskedett a főpap felhívásának és győzelmet is arattak az ellenségén. Míg *Sámuel* élt, a nép nem imádott bálványokat, megmaradt Isten tisztelete mellett.

Midőn megöregedett, a nép azt kérte tőle, Válassz nekünk királyt, ki ítéljen felettünk, mint más népeknél szokás.

Sámuel engedett a nép kérésének és *Sault* felkente királlyá.

Tanulság. Szülőink, tanítóink fenytéséért, dorgálásért ne haragudjunk, mert ezzel javunkat munkálják.

Isten háza szent hely aki ott rendetlenkedik, a jó Istent bántja meg, ki mindent lát.

Mi is kisgyermekkorunktól fogva el vagyunk hívva Isten szolgálatára.

15. Dávid, a kis pásztorfiú.

Izsai nevű férfiunak, nyolc fia közül, a legkisebb volt *Dávid*. Gyermek és ifjú korában atyja juhait legeltette. Szerette a pásztor életet. A szép pászitos legelőkön örömmel legeltette a nyáját s vigan énekelgetett mellette. De szerette juhocskáit, báránykáit is. Ha medve vagy oroszlán el akart vinni belőlük vagy egyet, megküzdött a medvével, oroszlánnal is, hogy megvédelmezze nyáját.

Elgondolta magában, amiképpen őrzi ő, jó pásztor, hűvös források mellett szép pászitos mezőkön a nyáját, éppen úgy őrzi és gondozza Isten az ő gyermekeit e világon. Sokszor gondolt Isten jóságára és az emberekhez való szeretetére.

Ez időben *Saul* volt a zsidók királya. A filiszteusok ismét megtámadták a zsidókat. A filiszteusok seregéből egy *Góliát* nevű hatalmas testalkatú, nagy erejű vitéz felhívta a zsidókat, hogy kinek van bátorsága vele megküzdeni?

De nem vállalkozott senki. *Dávid*, a kis pásztorfiú, éppen oda ment a táborba, bátyainak ennivalót vitt. Mikor meghallotta a hatalmas testalkatú filiszteus felhívását, vállalkozott a küzdelemre. Bátyjai és mások is leakarták beszélni erről, de *Dávid* így felelt: „*Az Isten*, aki megszabadított engem az oroszlán és a medve karmaiból, megszabadít engem a filiszteus kezéből is.“

Foházkodott az Istenhez: „*Kelj fel uram én*

mellettem, harcolj a velem harcolókkal. Ne légy távol én tőlem."

Vette pásztorbotját, parittyáját és indult az óriás ellen. Midőn a testi erejében, vitézségében, harci fegyverében bizakodó Góliát meglátta Dávid harci felszerelését, csufolódva így szólott: „Hát eb vagyok-e én, hogy bottal jössz reám?” Dávid így felelt: „Te jössz reám dárdával és fegyverrel, én megyek a seregek urának nevével ajkaimon.”

Isten nevével ajkán szembeszállott az ellenséggel és legyőzte a filiszteust.

A nép nagy szeretettel emlegette a bátorlelkű Dávidnak a nevét. Óhajtották, hogy bár ő lenne a király.

Dávid visszatért pásztorának, de nem szünt meg hirdetni Isten dicsőségét, jóságát.

Tanulság. Minden ellenséggel szemben Isten a legnagyobb és legerősebb segítség.

Küzdelmekben ne csak testi erőnkben bizzunk, hanem igaz ügyünkhöz kérjük Isten segédelmét.

16. Dávid királysága.

Saul halála után Dávid lett a zsidók királya. Azt akarta elérni, hogy népe többet ne háborúzzon, hanem békességben éljen. Ezért a szomszédos népeket, az amonitákat, midianitákat és a filiszteusokat, kik mindegyre megtámadták zsidóországot, legyőzte és országukat zsidóországhoz

csatolta. Királysága alatt volt az országnak a legnagyobb területe.

Jeruzsálemet tette az ország fővárosává. Ide szép királyi palotát építtetett. A frigyládát Jeruzsálembe vitette és azt e célra készíttetett szent sátorba helyezték.

A népek jó sorsáról és helyzetéről gondoskodott. De tudta, hogy csak az Isten imádó és tisztelő nép lehet boldog és megelégedett, ezért a nép vallásos nevelésére és az Istentiszteletről nagy gondot fordított. Hogy a nép inkább kívánczok a templomba, ének- és zenekarokat állított be, melyek szebbé tették az istentiszteletet és helyettesítették a mai orgonákat.

Dávid király maga is zeneértő ember volt, szépen hárfázott. Sok szép Istent dicsőítő és magasztaló éneket írt, melyet *zsoltárok*-nak neveztek el és a *zsoltárok könyvében* van összegyűjtve a bibliában. Ezeket énekelték és zenélték istentisztelet alkalmával.

E zsoltárok közül ma is többet énekelünk mi is templomainkban.

Ezért a sok szép zsoltárért *Dávidot* „zsoltáros király” néven is emlegetik.

Negyven esztendeig uralkodott és olyan jó és igazságos királya volt a zsidóknak, hogy halála után is szájról-szájra, nemzedékről-nemzedékre maradt a jó király emléke.

Sok száz év múlva is, midőn a zsidó nép idegen nemzetek szolgaságába jutott, egy olyan hatalmas szabadító királynak eljövételét várták, amilyen Dávid király volt.

Tanulság. Az igaz istentisztelet, a vallásos lelki nép és király, együtt alkotják a *boldog országot*.

A nép boldogságát munkáló király emlékezete fennmarad.

17. Salamon király.

Dávid halála után fia, Salamon lett a király.

Uralkodása kezdetén hálaáldozatot mutatott be az Úrnak és ekkor éjjel álmában mintha az Isten szavát hallotta volna, mely azt mondá neki: „Kérj amit akarsz, hogy adjak néked.“ Salamon így szólt: „Adj Uram nékem értelmes szívet, hogy igazsággal ítélhessem népemet és tudjak választani a jó és rossz között.“ Tetszett az Istennek Salamon kérése azért, mert nem hosszú életet, nem kincset, vagy gazdaságot kért. Megadta Isten neki az értelmes szívet és ezenfelül adott bölcseséget és gazdagságot.

Atyja meghagyása szerint, épített egy szép nagy templomot, Jeruzsálem mellett a Moria hegyen. A falak a legszebb faragott kövekből készültek. A templom belsejének falait cédrus fából készült deszkákkal borította be. Elöl volt a templom *tornáca*, azután a *szent hely* és leghátul a *szentek szente*. Ebben helyezték el a frigy ládát.

Hét esztendő alatt készült el a templom. Mikor kész volt, a király nagy ünnepre gyűjtötte össze országa népét és felszentelte a templomot a következő szép imával:

„*Ime az ég és az egek egei be nem foghatnak téged, mennyivel kevésbé e ház, amelyet én építettem. Tekints szolgád imádságára és könyörgésére oh Úram Isten, hogy a te szemeid e házra nézzenek éjjel és nappal. Hallgasd meg a te szolgádnak és a te népednek könyörgését, kik imádkoznak e helyen. Sőt még az idegen is, aki nem a te néped közül való, ha e helyen könyörög, hallgasd meg őt is, hogy a föld minden népei ismerjék meg nevedet és féljenek téged.*“

Salamon király bölcsességének híre volt az akkor élő nemzetek között. Sokkan mentek hozzá minden népek közül, csak azért, hogy hallják az ő bölcsességét. Ezért kapta volt a „*bölcs Salamon*“ nevet. A bibliában a „*Példabeszédek*“ könyvében maradtak reánk az ő példabeszédei. Ilyenek:

1. Ha csábitanak téged a bűnösök, szót ne fogadj!
2. A hitetlenek útain ne menj és a gonoszok ösvényén ne járj!
3. Ha éhezik, aki téged gyűlöl, adj enni neki kenyeret és ha szomjazik, adj inni neki vizet!
4. Ne dicsekedjél a holnapi nappal, mert nem tudod, mit hoz a holnap!
5. Eredj a hangyához te rest, nézd meg útait és tanulj!
6. Kölcsön ad az Úrnak, ki a szegényen könyörül és az Úr megfizet az ő jótéteményiért.

7. Jobb a kevés igazsággal, mint a nagy vagy hamissággal.

8. Adjad liam a te szívedet nekem és a te szemeid az én útaimat megőrizték!

9. Aki minden dolgában siet, tévelyeg az.

10. Aki vermet ás másnak, abba bele esik.

Tanulság. Minden világi gazdaság mellett az okosság és bölcsesség legnagyobb áldása Istennek.

Salamon király gazdagsága rég megsemmisült, de bölcsességének hírét ma is emlegetik.

18. A próféták.

Salamon király halála után zsidóország az egyet nem értés, pártoskodás miatt két részre szakadt Izrael és Juda országára.

Királyai nem tisztelték az Istent, hanem bálványozókká lettek. A nép látta a rossz példaadást, a nagyobb rész úgy cselekedett, mint királyai, ők is bálványokat tiszteltek.

Abban az időben Isten *prófétákat*, kiváló eszes férfiakat adott a népnek, kik hasznos tanításokkal, lelkes beszédjükkel a királyokat és a népet figyelmeztették, hogy a bálványimádás bűnéből térjenek vissza az Isten imadásához, mert különben romlás következik az országra.

A királyok ezért a prófétákat nem szerették, sőt üldözték is. De a próféták nem ijedtek meg, Isten lelke velük volt s bátran szembeszálltak minden bűnnel és üldözéssel.

Nevezetesebb próféták voltak: Ilyés, Ézsaiás, Jeremiás, Ezekiel és Dániel.

1. *Ilyés.* Akháb király idejében élt. A király bálványimádó volt és népével igazságtalanul bánt. Isten prófétája — Ilyés e hibáját nyíltan rosszalta. A király ezért a prófétát meg akarta öletni. A próféta a király haragja elől Sareptába menekült, hol egy szegény özvegy asszony megszánta és a kevés lisztecskéjéből és olajából pogácsát sütött, hogy éhségét enyhítse. Isten az asszony jóságát azzal jutalmazta meg, hogy Ilyés által azt ígerte: „hogy sem a vékabeli lisztje, sem a korsóbeli olaja el nem fogy...”

2. *Ézsaiás.* A próféta népét a csak külsőségből álló vallásos szertartások hiábavalóságára figyelmeztette.

Mire való a véres áldozatok sokasága? A tulkok, bárányok vérében nem gyönyörködik az Úr! Szűnjetek meg gonoszt cselekedni, tanuljatok jót tenni, szeressétek az igazságot! Pártoljátok az árvát és az özvegyek ügyét!

Ézsaiás próféta a szenvedő zsidó népet a Messiás (szabadító) eljövételével biztatta.

3. *Jeremiás.* Vallástalan romlottságáért fedette, dorgálta a zsidó népet.

Az Úr házában ajtójában állott a próféta s így beszélt a népnek: „Haljátok meg az Úr beszédét mind, akik bementek ezen az ajtókon! Jobbítsátok meg útaitokat, mert csak akkor lakozom veletek e helyen! Ha öltök, loptok, paráználkodtok, „Baál“-nak áldoztok, hamisan esküsztok, idegen istenek után jártok, eljötök és megállatok

előttem e házban, mely az én nevemről neveztetik, ne gondoljátok, hogy ezzel megszabadultok! Az Úr mindeneket lát.

4. *Ezekiel.* A zsidó népet Babilon királya legyőzte, a nép egy részét fogságba vitte Babiloniába. A fogságban szenvedő népnek Ezekiel próféta volt a vigasztalója. A gonoszságba merült népnek szabadulást hirdet, ha bűneiből megtér, mert az Úr nem kívánja gonosznak halálát, hanem inkább azt, hogy megtérjen és éljen.

5. *Dániel.* Babilonia királya a fogságban levő zsidókra rá akarta kényszeríteni az ottani pogány vallásra, de Dániel próféta bebizonyította a királynak a bálvány-Istenek hiábavalóságát és papjainak csalását. Ekkor a király megparancsolta, hogy senki a zsidók Istenét ne káromolja!

Összefoglaló áttekintés.

Az eltanult történetekből Istennek a következő tulajdonságait ismerjük meg:

1. Isten mindenható.

Ő teremtette a világot hatalma, ereje által. De nem csak teremtette, hanem fenn is tartja és bölcs akarata szerint kormányozza.

Például:

Akaratából vízözönt bocsátott a földre; csapásokat Egyiptom népére.

2. Isten igazságos.

A jókat megjutalmazza, a rosszakat megbünteti.

Például:

Ádám és Éva Isten parancsát nem tartotta meg, megbüntette őket.

Noé kegyes életű, jó ember volt, megjutalmazta azzal, hogy a vízözönből megmentette.

A Babel tornya építőinek nagyravágyását megbünteti azzal, hogy nem építhettek égig érő tornyot.

Józsefet testvérei roszindulata mellett sem hagyta el, megsegítette.

Faráó király kevélyen szólott Istenről, kevélységét megbüntette.

3. Isten könyörületes.

A bűnösöket sem hagyja el. Várja megtérésüket és megbocsát a bűnösnek, ha bűnét őszintén megbánja.

Például:

Az első pár ember bűnt követett el. De Isten nem hagyta el, gondoskodott róluk, megáldotta gyermekekkel.

Nóé idejében százhusz esztendeig várt, hátha az emberek megtérnek bűneikből.

Jákobot rossz cselekedete után sem hagyta el, midőn látta bűnének megbánását könyörült rajta és bízta.

A szenvedő Jóbon könyörült, visszaadta egészségét.

4. Isten mindenütt jelen van.

Mindenütt jelen van, hogy imánkat, kéréseinket meghallgassa, hogy cselekedeteinket lássa és megítélhesse.

Például: Megjelent

Ábrahámnak, midőn fiát fel akarta áldozni. *Jákobnak* bujdosása közben.

Mózesnek az égő csipkebokorban és a Sinai hegyen a *tíz parancsolat* kiadásakor.

Dávidnak, midőn küzdelme előtt hozzá fohászzkodott.

Salamonnak, midőn uralkodása kezdetén könyörgött.

A prófétáknak, midőn Isten igaz ügyéért a nép bűne ellen prédikáltak.

Az Ó-szövetségről.

Ezek a történetek, a *bibliának* v. *szentírásnak* az ó-szövetségi részében vannak megírva. A bibliának ebben a részében több írónak van könyve. Az alábbi kis vers elsorolja ez írókat és könyveiket:

A *szentírás* *Mózes* könyvével kezdődik. *Jozsué*, *Birák* és *Ruth* következnek. *Sámuel*, *Királyok* két-két könyve sorban *Krónikák* könyvei melléjük sorozva. *Ezsdrás*, *Nehemiás*, *Esztev*, *Jób* könyvei *Szent Dávid* zsoltári, kegyes énekei. *Példabeszédek* és *Prédikátor* könyve *Bölcs Salamon* által lettek összegyűjtve. *Énekek-éneke* nevéhez fűződik; Aztán a próféták sora következik: Első a hatalmas szavu *Ézsaiás*.

A honján kesergő kegyes *Jeremiás*,
 A *Síralmak könyvét* is ő keseregte,
 Hazájának sorsát siratván el benne.
Ezekiel lévén sorban a harmadik,
 Két követ *Dániel* sorban a negyedik.
 Kis próféták sorát kezdi el *Hozseás*,
Joél, *Ámos*, *Abdi*, — *Jónás* és *Mikeás*
Nahum és *Habakuk*, aztán *Zofoniás*,
Haggé, — *Zakariás*, végső *Malakiás*.
 Az ó-szövetségnek részében nincsen más.

I m á k.

1. Mennyben lakó . . .

Mennyben lakó én Istenem,
 Vedd füledbe dicséretem.
 Téged dicsér egész világ,
 Neked köszön a kis virág.
 Erős vihar, kis gyenge szél,
 Tenger, patak hozzád beszél.
 Az ég, a föld telve veled,
 Dicsértessék a te neved!

Mennyben lakó én Istenem,
 Könyörgök, légy mindig velem.
 Ha kél a fény napkeleten,
 A Te szemed rajtam legyen.
 És ha leszál napnyugaton,
 Te légy Atyám az oltalom.
 Terjeszd ki rám védő kezed,
 Dicsértessék a te neved!

2. Étél előtt.

Hálát adunk néked Istenünk,
 Hogy olyan sok jót tesz mivelünk.
 Nagy kegyelmed mindent itt betölt,
 Terített asztallá lesz a föld.

Könyörülő a te szent kezed.
 Nemcsak annak adsz, ki érdemes.
 Az is, ki alig tesz valamit,
 Kapja eged szent áldásait.

Kicsiny vagyok én még Istenem,
 Mégis olyan sok jót tesz velem.
 Étél, ital itt az asztalon, —
 Hálaima gyenge ajkamon.

Édes Atyám én nem feledem,
 Hogy Te adod napi kenyerem.
 Buzgó szívvel mondok én Neked
 Hálaimát, Hálaéneket.

3. Reggeli ima.

Feljött a nap, aranysugár
 Szór világosságot.
 Zümmögve szól a kis méh is:
 Áldott az Úr, áldott.

A kis lepke rejtekéből
Elszáll a virágra,
S amint édes mézét szívja,
A nagy Istent áldja.

Mozdul a lomb, kis madarak
Szólanak az ágon;
Tied Uram a dicséret
Az egész világon.

Én Istenem, jó Istenem
Hát én mit beszéljek,
Hogy jó reggelt adtál nekem
És nyugadalmas éjet?

Hisz' az éjnek perceiben
Mindig velem voltál,
Ha gyötörtek nehéz álmok,
Akkor rám hajoltál.

Tiéd, Tiéd a dicséret
Jó atyám s a hála;
Kire kezéd kiterjeszted,
Meg is van az áldva.

4. Esti ima.

Az est leszállt, az éj közeleg,
Pihenni int a nyugalom,
Ajkam imát míg nem rebeg,
Nem alhatom, nem nyughatom.
Imával kezdtem reggelem,
Napom imával végezem.

Jól érzem, oh jól tudom,
Hogy erőtlén, gyarló vagyok,
S ha te nem óvsz meg Istenem,
Magamra nem vigyázhatok,
Te szenteled meg nappalom,
Te légy az éjben oltalom.

Ha újra ébred a világ,
Ébreszd fel alvó gyermeked.
Kit az éjnek veszélyitől
Megóv biztonnyal szent kegyed.
Hogy újra kezdjem dolgomat,
Betöltvén szent parancsodat.

5. Imádkozni kell.

Folyna mindig vígan életünk,
Jó szerencse járván mivelünk,
Imádkozni mégis kellene
Hozzád, óh szeretet Istene.

Lám a vígság nem jár egyedül,
Jaj, de hányszor búval is vegyül.
Imádkozni hogyan kellene
Hozzád, óh erőnek Istene.

Volna éltünk csupán csak erény,
Másnak semmi rosszat nem tévén,
Imádkozni mégis kellene
Hozzád, óh szentségnek Istene.

Óh, az ember gyarló, gyenge lény,
Sokszor jár a bűnök ösvényén,
Imádkozni hogyné kellene
Hozzád, óh kegyelem Istene.

6. Istenem én . . .

Istenem, én benned bízom,
Csak Tebenned egyedül,
Másban nincs, nem is lehetne
Bizalmam rajtad kívül.
Légy őrző pásztorom,
Óh, mennyei hatalom!

Légy vezérem és taníts meg
Törvényeidre engemet.
Hogy kinyerjem, érdemeljem
A Te szent tetszésedet.
Isten, örök szeretet,
Óh, ne hagyj el engemet.

7. Téged dicsérlek.

Téged dicsérlek
Én Uram Istenem,
A te szent műved
Ide lenn minden.

Ide lenn, ott fenn,
Amerre látok:
Harmatcsepp, porszem,
Napok, világok.

Tied a halál,
Tied az élet,
Ura vagy minden
Nagynak, csekélynek.

Sietek Hozzád
Az ima szárnyán,
Atyám, fogadd el
Gyermeki hálám!

8. Virrad.

Éjnek, viharok vége van.
Nem bolygok többé úttalan.
Lelkem az igaz ösvényt meglelé —
Isten felé.

Virrad. Pompában ég Kelet.
Még a felhők is fénylenek
S hívnak, mint égi sorsuk rendelé,
Isten felé,

9. Karácsony ünnepe.

Karácsony ünnepe
Jer, borulj ránk szépen,
Szülj édes ihletést,
Boldog ünneplést
Mindnyájunk szívében!

Borulj ránk, borulj ránk
Szeretet világa,
Hintegess sugárt a
Kunyhók ablakára,
Márvány palotákra!

Óh, hogy egyként, együtt
Ünnepeljenek meg,
Szülője az áldó,
Világot megváltó,
Örök szeretetnek!

Földd be a didergő
Ruhátalanságát,
Hú testvéri részként:
Borítsd rá a részvét
Aranyos palástját!

Önts hitet, bizalmat
Az árva szívébe!
S könyje lepergését
Fesd oda intésképp
A gazdag elébe!

Hogy a kit megáldott
Mind a két kezével,
A jóságos Isten:
Mást ő is segítsen
Az egyik kezével!

Adván a szegénynek
Háza ereszében
Enyhelyet, kenyeret,
Ama ma született
Mégváltó nevében.

Borulj ránk, borulj ránk
Szeretet világa,
Hintegess sugárt a
Kunyhók ablakára,
Márvány palotákra!

10. Feltámadunk.

Hajnal mosolyog az éj után,
Pacsirta zeng napsugarán,
Harmatban fürdik a virág.
Reggel van: ébred a világ...
Feltámadunk!

Elmult a tél, tavasz virul,
Sirhant zöldül, fa lombosul...
Virágnak kelyhén méhe raj,
Zsibongás élet, munka-zaj:
Feltámadunk!

Kong a harang, imára hív,
Szent érzelmekkel telt a szív.
Tolong a nép, nagy ünnep ez,
Husvét van! ének zengedez:
Feltámadunk!

Tövis koszorú, fakereszt:
 Rémképetek már nem ijeszt.
 A halhatatlanság egén
 Egy fényes csillag int felém:
 Feltámadunk!

Óh hála néked Istenünk,
 Ki ily kegyesen bánsz velünk.
 Ki sirunk hosszú éjjelét
 E szent hitünkkel enyhítéd:
 Feltámadunk!

11. Piros pünkösöd napján.

Piros pünkösöd napján,
 Szép suhanó szárnyon:
 Szállj át „fehér galamb“
 Szentlélek galambja,
 Az egész világon!
 Béke legyen szárnyad
 Mindenik csapása,
 Hogy szív, ha hitetlen,
 Lélek békületlen:
 — Legyen békessége,
 Legyen gyógyulása!

Piros pünkösöd napján,
 Mennyei jel képpen,
 Óh égi „tüzes nyelv“
 Gyuladj ki felettünk
 S zendülj meg a légben!
 Hirdesd ki még egyszer
 Világ hallatára:
 Hogy az eszme ellen,
 A szeretet ellen
 Hasztalan a világ
 Minden Golgotája!

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
1. A világ teremtése	3
2. Az első pár ember története	4
3. A vízözön	5
4. Babel tornya	6
5. Ábrahám története	8
6. Jákób bújdosása	9
7. József története	11
8. Mózes születése és neveltetése	13
9. Mózes elhivatása	14
10. A tíz parancsolat	16
11. Az ígéret földén	18
12. A bírák	21
13. A szenvedő Jób	22
14. Éli és Sámuel	23
15. Dávid, a kis pásztorfiú	25
16. Dávid királysága	26
17. Salamon király	28
18. A próféták. (Ilyés, Ezsaiás, Jeremiás, Ezekiel, Dániel)	30
Összefoglaló áttekintés	33
Az Ó-szövetségről	35
Imák.	
1. Menyben lakó (<i>Pósa L.</i>)	36
2. Étél előtt (<i>Tarcsafalvi A.</i>)	37
3. Reggeli ima (<i>Tarcsafalvi A.</i>)	37
4. Esti ima (<i>Rédiger G.</i>)	38
5. Imádkozni kell (<i>Nagy L.</i>)	39
6. Istenem én... (<i>Rédiger G.</i>)	40
7. Téged dicsérlek (<i>Endrődi S.</i>)	40
8. Virrad (<i>Endrődi S.</i>)	41
9. Karácsony ünnepe (<i>Szabolcska M.</i>)	41
10. Feltámadunk (<i>Rédiger G.</i>)	43
11. Piros pünkösdi napján (<i>Szabolcska M.</i>)	44